

Handreiking bij een spirituele zoektocht.

Deze handreiking hoort bij: Oud- en nieuw- katholiek.
De spirituele zoektocht van die andere katholieken.
Door Joris Vercammen. Valkhof pers 2011.

Het boek is verkrijgbaar via de webshop op www.okkn.nl en kost €15,95 (excl. verzendkosten)

Deze handreiding is gemaakt om bovengenoemd boek in een groep te bespreken.

Het is natuurlijk de keuze van de betrokkenen om hoeveel bijeenkomsten het gaat. Maar het advies is om tenminste 4 bijeenkomsten te organiseren, dat zou betekenen dat er per bijeenkomst twee hoofdstukken aan de orde komen. Uitgangspunt is dat iedereen de betreffende stof heeft gelezen.

Er kan een gespreksleider zijn die zorgt dat iedereen tot zijn of haar recht komt in de groep. De onderstaande vragen zijn bedoeld om het gesprek op gang te brengen, ze vormen geen samenvatting van het boek. Ook is het niet noodzakelijk alle vragen aan de orde te stellen. Een gesprek gaat z'n eigen weg, en dat maakt het waardevol.

U kunt elke bijeenkomst beginnen met de vraag of er onduidelijkheden zijn in de tekst:

Is er iets wat u niet begrijpt? Of wat u niet herkent? Dit zijn vooral vragen ter verduidelijking, het gaat nu nog niet om het onderlinge gesprek. Als voor iedereen duidelijk is wat de auteur bedoelt, komen de gespreksvragen aan de orde.

Bij hoofdstuk 4 wordt gevraagd naar afbeeldingen. Mensen kunnen het verzoek krijgen van te voren thuis op zoek te gaan. Maar u kunt er ook voor kiezen een aantal afbeeldingen te verzamelen om tijdens de bijeenkomst te laten kiezen.

In hoofdstuk 7 komt de bekende icoon van de Drievuldigheid aan de orde.

Probeer een afbeelding van deze icoon te vinden om de mensen te laten zien.

Bij de inleiding

- We hebben onze naam niet mee: *oud-katholiek*. Komt u (soms) onbegrip tegen door de naam oud-katholiek? En hoe reageert u dan? Er is vaak en lang gesproken over een eventuele andere naam. Maar hebt u nog een goed voorstel?

- In de inleiding wordt een aantal eerste kenmerken genoemd van de oud-katholieke kerk in onze samenleving. (kerk én beweging, spiritualiteit...) De meeste onderwerpen komen later nog eens uitgebreid aan de orde. Een eerste vraag is nu: kunt u zich iets voorstellen bij deze woorden? Klopt het met uw beleving?

Bij hoofdstuk 1

- In een eerste ronde kan iedereen opmerken wat hem of haar is opgevallen aan de tekst. Zijn er zinnen die zijn blijven hangen? Ervaringen worden met elkaar gedeeld.
- Geloof en kerk lijken minder aantrekkelijk te zijn geworden in deze tijd. Merkt u dat u enigszins meewarig wordt aangekeken op het moment dat u vertelt naar een kerk te gaan en/of te geloven? Welke reactie komt u dan tegen?
- De grote verhalen van de kerk lijken achterhaald. Maar soms hebben mensen hun eigen "kleine" persoonlijke verhaal. Hebt u een (Bijbel) verhaal dat met u meegaat? Of een ander verhaal dat u telkens opnieuw leest op belangrijke momenten in het leven?
- Pastores worden in de veranderde samenleving meer tochtgenoot dan iemand die zegt hoe we moeten leven, zo stelt de schrijver. Wat verwacht u eigenlijk van een pastor? Welk beeld roept dit bij u op?

Bij hoofdstuk 2

- De plaats van de kerk in de moderne samenleving is steeds minder duidelijk. Wat ziet u als belangrijkste taken van de kerk? En wat kan de kerk doen, juist vanuit de marge? Welke mogelijkheden biedt het dat we minder vanzelfsprekend zijn geworden?
- Gelovigen proberen de Bijbelverhalen te verbinden met hun leven van elke dag. Hoe ervaart u dat? Is dat moeilijk? Ervaart u bij het lezen of horen, ook verbondenheid met God en met andere mensen?
- Op bladzijde 42 staat een samenvatting van dit hoofdstuk. De kerk heeft drie taken die niet los staan van elkaar. Kunt u deze samenvatting onderschrijven? Zou er nog iets aan toegevoegd moeten/ kunnen worden?

Bij hoofdstuk 3

- De belangrijkste opdracht van de kerk is dat we het evangelie verkondigen. Dat wordt door gelovigen op vele manieren gedaan, in woorden en daden. Kunt u daar voorbeelden van geven? Doet u dat zelf ook? En met welk resultaat? Staan mensen open voor uw verhaal?
- Het instituut kerk is (helaas?) nodig om het met elkaar vol te houden. Hebt u te maken met het instituut kerk? Hoe kan een instituut de gelovigen helpen om hun taak in de samenleving te vervullen? Wat verwacht u van de organisatie? Zijn er ook dingen waar u tegenaan loopt die u hinderen?
- Om van betekenis te zijn voor deze wereld moet de kerk aan drie kenmerken voldoen: gericht zijn op eenheid, open staan voor de moderne cultuur en bereid zijn tot multireligieuze dialoog. (bladzijde 47 en 48) Komen deze onderwerpen binnen de kerk voldoende aan bod? Op welke wijze? Zou dat nog anders kunnen?
- De kerk is een plaats van ontmoeting en geborgenheid. (bladzijde 50) Is dat zo? Zijn we gastvrij? Accepteren en waarderen we de mensen zoals ze zijn en mogen we ons juist in de kerk "veilig" weten?

Bij hoofdstuk 4

- Jezus is het definitieve 'teken' van Gods liefde en trouw. (bladzijde 56) Er staan in het evangelie veel verhalen over Jezus. Ook zijn er in de loop van de geschiedenis vele afbeeldingen gemaakt bij de Bijbelverhalen. Is er een verhaal of een afbeelding die voor u er uit springt? Die iets laat zien van wie Jezus en God voor U zijn?
- We vinden Jezus in onze kwetsbaarheid. (pagina 59) Wat betekent dat?
- In de oud- katholieke kerk heeft de Schrift altijd een belangrijke plaats gehad. Herkent u dat? Kunt u iets vertellen over de omgang met de Bijbel, zowel in uw jeugd (eventueel) als in uw huidige levensfase? Oud- Katholieken hebben verschillende kerkelijke achtergronden. Bij deze vraag zal dat zeker naar voren komen.
- Een cabaretier zei eens: Protestanten kennen de Bijbel beter, Katholieken begrijpen de Bijbel beter. Heeft hij gelijk? Waarom wel/niet?
- Binnen de oud- katholieke kerk speelt de "oude kerk" van het vroege christendom een belangrijke rol. We laten ons inspireren door de christenen van het eerste uur. Welk beeld hebt u van die vroege kerk? En hoe kan die kerk ons nu inspireren in deze complexe samenleving?

Hoofdstuk 5

- Geloven is een persoonlijke keuze die mensen maken. Kunt u iets vertellen over uw keuze om al dan niet te geloven? Wie of wat heeft daarin een rol gespeeld? En is dat in de loop van uw leven ook wel eens anders geweest of geworden?
- Ontvankelijkheid is een mooi klassieke term. Kunt u dat woord invullen met het oog op uw geloofsleven?
- Bespreek met elkaar vier uitgangspunten voor de catechese van Wilhelm Reinkes op bladzijde 79.
- In onze samenleving zijn er mensen die leven met het motto: ik wil alles en wel zo vlug mogelijk. (bladzijde 84) Herkent u dit? En hoe kan de kerk, de gelovigen, hieraan tegenwicht bieden?

Hoofdstuk 6

- De oud- katholieke kerk wil midden in de wereld staan en daar een gastvrije plek zijn voor God en mensen. Zijn er voorwaarden te noemen om deze taak goed te volbrengen? Denk aan zowel praktische als meer spirituele aspecten van gastvrijheid.
- Een gelovige houding betekent dat we blij zijn om alle goeds en creatiefs onder de zon. (bladzijde 89) In het gewone dagelijkse leven ontmoeten we God. En geven wij antwoord op Zijn Woord dat tot ons komt. Oh ja, is dat zo? En hoe dan?
- Bij gastvrijheid voor God en mensen hoort dat we werken aan gerechtigheid. Binnen de verschillende parochies zijn er mensen betrokken bij projecten voor een betere wereld, in het klein of in het groot. Hoe is dat in uw parochie/ omgeving?

Hoofdstuk 7

- Bekijk met elkaar zo mogelijk de icoon van de Drievuldigheid. Wat valt u op? Wat spreekt u aan? Herkent u de beschrijving in het boek? Voor de zeer creatieve mensen onder ons: maak een beeld rondom het onderwerp gastvrijheid. Dit kan op papier, maar bijvoorbeeld ook door te boetseren, levende standbeelden te maken of een sketch te bedenken. Zijn er ook grenzen aan gastvrijheid? Wanneer wordt het spannend?
- De liturgie neemt binnen de Oud- katholieke kerk een centrale plaats in. Jan Visser omschrijft het zo: het dagelijks leven wordt opengemaakt zodat het licht van Gods toekomst kan binnen stromen. (bladzijde 104) Hoe ervaart u de liturgie? Is het een moment van verwondering om Gods licht om liefde? Of vormt onze liturgische praktijk juist een (hoge) drempel voor mensen om mee te doen?
- De vieringen in de kerk verlopen volgens een vast patroon waarin iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft. Komt iedereen tot zijn of haar recht in de zondagse of doordeweekse viering? Hoe kan het gevoel versterkt worden dat we het samen doen?

Hoofdstuk 8

- Binnen de kerk is iedereen welkom met zijn of haar eigen gaven en talenten. Aan welke gaven en talenten heeft een kerk behoefte? Welke bijdrage levert u nu? Is dat goed? Komt u hiermee tot uw recht? Zijn er andere dingen die u zou willen doen?
- Participatie kan alleen bestaan in vrijheid van geweten en spreken. Om welke vrijheid gaat het hier? Ervaren we dat ook zo in de kerk?
- De andere kant van vrijheid is verantwoordelijkheid. We zijn allemaal nodig, niemand kan gemist worden. Toch “verdwijnen” er soms mensen uit de kerk. Hoe ervaart u dan? Hebt u begrip voor mensen die “afhaken?” Kunnen we dat voorkomen of in elk geval goed begeleiden?
- De ambtsdragers, diakenen, priesters en bisschoppen, hebben een eigen verantwoordelijkheid binnen de kerk. In het boek staat uitgebreid beschreven wat hun specifieke roeping inhoudt. Zou u in eigen woorden kunnen zeggen wat u van hen verwacht? Wat zou u hen als prioriteit willen meegeven.
- Katholiek betekent verbondenheid. We zijn deel van een wereldwijde kerk. Zijn er momenten waarop u dat ook zo ervaart?

Ten slotte

Het behandelde boek is bedoeld om inzicht te geven in de specifieke spiritualiteit van de Oud- Katholieke kerk. Heeft dit boek u meer zicht gegeven op het specifieke oud- katholieke tradities? Zou het ook voor “buitenstaanders” een aanrader zijn?